

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: soronkint 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A város jövedelem forrásai.

A pótdadó csökkentése. I. A pótdadó alap. II. Az ingatlan forgalmi adó.

Irta: HALMY GYULA.

Egy időben — csekély megszakításokkal — öt, vagy hat cikksorozatban tárgyaltuk a város jövedelem forrásait, de a „varietas delectat“ elvénél fogva mostanában fölcsereztük vezetőcikkeink sorozatát társadalmi s közgazdasági irányú cikkekkel.

Mivel azonban a város mindnyájunk közérdeke; tápláló, nevelő édesanyánk, lehetetlen, hogy annak sorsa, helyzete ne érdekelne az adózópolgárságnak zsebét. Kuriózum képen fölvetjük tehát a fenti két eszmét.

Első szempillantásra mind a két cím csodabogárnak látszik.

Mi a célja a pótdadó alapnak?

Semmi más, mint a nagy összegű pótdadon segíteni és az adózó polgárság terhét megkönnyíteni.

Pláne olyan helyen, ahol a városnak nincs semmi vagyona, nagy szolgálatot tesz ez az alap, hűséges segítő társává szegődvén a nagy adóterhek alatt nyögő embereknek.

Elsősorban következik az embernek a saját haszna, előnye, s csak azután, ha a magunk egzisztenciáját biztosítottuk, gondolhatunk arra, hogy másokon is segítsünk.

Ilyen ember-e Fogarás rendezett tanácsú város?

Bizony sajnós, de nem ilyen!

Mindenkivel törődik, mindenfelé segít, de a maga egzisztenciáját nem biztosítja kellőleg!

Fogaráson rengeteg sok multság van, vannak jómódu pénzintézeteink, még sem jut eszünkbe, hogy a városi pótdadó alapot évenként bizonyos összeggel segítyeznénk. Bizonyára a 4—500 koronás tiszta jövedelemből (a multságokat értve) ha csak 50 koronát adnának is évenként a jótékonycélu egyesületek már is nagyot lendítenének a pótdadó csökkentésén.

Hiszen elismerésre méltó, ha minden nemzetiség vagy hitfelekezet a bejött jövedelemből a maga szegényeit, egyleteit, iskoláit stb. segélyezi, igen de van a közt ám magyar, román, német ember pénze is ugy-e? Ez is csak méltányos dolog lenne, ha nem nemzetieskednénk, felekezetieskednénk annyit, hanem fölkarolnánk a közös anyát: Fogarás rendezett tanácsú város jólétét előmozdító alapot is.

Mert ez a flegmatikus pótdadó nem nézi, hogy az ember, milyen nemzetiségű, vagy vallású! Egyformán mér kinek kinek, illetve egyformán szedi a sok százalékos minden adófizető polgár zsebéből. Évtizedek múlva lassan lassan elérnénk azt az ideális helyzetet, hogy pl. a 70% pótdadóból a polgárság 50, a pótdadóiap 20% adót fizetne, ugy-e nem volna rossz dolog?

És ez talán kivihetetlen! Oh nem! Csak egy kevés jóakarát kell hozzá, a közügy általános szeretete, egy kis érdeklődés, filantropizmus!

Még csak nem is kell szaporítanunk a légió jótékonycélu számát, amelyek a szegény ember zsebét könnyítik, holott az lenne a legnagyobb jótékonyosság, ha a középosztály terhét könnyítené meg valami féle jótékony áramlat?

Nem is kell szaporítanunk mondjuk az adakozók sok számát, elég csak az évenként megtartott 12—15 féle bál, amelynek a 2—300 korona tiszta jövedelméből 50 korona mehetne bátran és minden megerőltetés nélkül a városi pótdadó alapra, mely a horribilis pótdadó percentjét csökkentené.

Ugyancsak a pótdadó csökkentésére szolgálna az ugynevezett: ingatlan forgalmi adó is!

Mi is hát az az ingatlan forgalmi adó?

Nem csuda, ha napjainkban már kevés ember van tisztában az adók különféle nemével.

De amint láthatjuk, azok között is van hasznos és pusztító, megölő, éppen mint a bacilusok között káros és kártékony.

Az ingatlan forgalmi adó behozatala megkönnyítené a terheket egy kissé, amennyiben a háztartás budget kiadásait fedezni segítené.

Külföldön még tovább is mennek e téren az egyes városok, amennyiben az ingatlanok után ugynevezett értékelkedési adót szednek és ennek megvan a jogos alapja.

Városunkban az aszfalt, villámvilágítás stb. által a házak és házhelyek értéke tetemesen emelkedett minden egyéni munka és tőkelefektetés nélkül.

A tulajdonosok járadéka tehát növekedik az egész társadalom közreműködése, teherviselete révén, hiszen az értékelkedést minden bérlőnek a saját keresete révén viselnie kell.

Mindez most a város adózó polgárainak a filléreiből megy!

Emelkedik az ingatlan értéke egyéb okokból is, amelyekhez az érdekelt tulajdonos nem járultak, áldozatokat nem hoztak. Így pl. ha az állam, város stb. bizonyos helyen a polgárság filléreiből, középületeket emel. Példa erre: a lakatanyák, vasuti állomások elhelyezése stb.

Itt van pl. a fölépült kórház, főgimnázium, nem emelkedett-e ezek által az illető telkek értéke anélkül, hogy az érdekelték e téren tettek volna valamit.

Ellenben az állam, megye az adózó polgárság terhén messzemenő áldozatot hozott.

Azt hisszük tehát, ha valaki valamely városnak az előnyeit, jótéteményeit élvezi, kötelessége neki is a maga áldozatát, az érték emelkedési adót az illető

város haladásának az érdekében meghoznia, az adózó polgárság terhein némi részben segitnie. Egy hazafias kötelesség lakóhelyét illetőleg!

Nálunk idegenkednek az ujtásoktól. Igaz új adó, mint általában minden adó nem valami kellemes dolog! És bizonyára jobb volna, ha absolute semmiféle adót nem kellene fizetnünk. Csak hogy a közszükségletek rohamosan nőnek s ha Fogarast fejleszteni akarjuk, áldozatokat is kell hoznunk a város oltárára!

Pénz nélkül nem lehet teremtenünk, amire pedig égetően reá vagyunk utalva, mert ez a polgárság kereseti és megélhetési viszonyait javítja.

Fogaras lakósága folyton nő!

Ez örvendetes körülmény, mert életképességünk fényes bizonyítéka! Ez ad forgalmat, emeli a termelést, fokozza a fogyasztást.

Kétségtelen, hogy a hétezer főre emelkedett lakosság szükséglete és igénye más, mint az egykori, egyszerűbb viszonyok és szelidebb létküzdelmek között élt polgárságé!

Patrialkális időknek, fájdalom, végük van. Visszaidézni lehet, de visszahozni nem!

Számolnunk kell tehát a változott viszonyokkal, mert hiába rugaszkodunk neki a haladás kerekének, azt forgásában megállítani, vagy megakasztani nem lehet!

De ha lehetne is nem szabad, mert Fogarasnak nem csak a jelenével, de a jövőjével is törődnünk olyan kötelesség,

amely sulyosan terheli a felelőség alá eső vezetőséget és közönséget egyaránt.

Ezt is felelheti valaki, hogy hiszen teljesen mindegy, akár a pótdót emelik fel egy pár százalékkal, akár ingatlan forgalmu, vagy értékemelkedési adót hoznak be. De mi ezt nem tartjuk helyes gondolkodásnak, mert hiszen a pótdó emelések éppen a legszegényebb néposztályt tesszik tönkre. Pl. egy favágásból élő 9 tagu családot kereső napszamos embernek, kis udvarán két házikó kuporog. Ezt az egyet kiadja évi 42 koronáért házbérbe, a másikban magalakik. És vajjon mennyi adót fizet ez az ember akinek a kis házacskán kívül semmiféle vagyona nincs, ha csak feleségét és hét kis gyermekét nem nevezi annak! Évi 60 korona. Ezt érjük el a folytonos pótdó emeléssel, míg az ingatlan forgalmi és értékemelkedési adó a vagyonosabb osztály áldozatát veszi igénybe és ez csak méltányos, igazságos dolog, mert a városi befektetések előnyeit és kényelmét is ők élvezik, hiszen így lesznek virilisták, városi atyák stb.

Ezekben kívántuk észrevételeinket, illetve tapasztalatainkat a pótdóemelés meggátlása érdekében a n. é. közönség b. tudomására hozni, vajha sikerülne azt ezek által tényleg csökkenteni, ennek bizonyára csak az adófizető polgárok örülnének.

Kereskedelmi és iparkamarák szétválasztása.

Fogaras, 1909, július 17.

A nemzeti államban a rideg osztály-

harcok csak erővesztést jelentenek. Mikor egy osztály létérdekért küzd, ezt olyan szellemenben és irányban kell megtennie, hogy ez által a nemzet öncélja erősödjék.

Szó sincs róla, ha egy osztály küzdelem révén erősödjék, ez a körülmény csak a nemzet előnyére szolgálhat; de nem szabad, hogy e miatt viszont más osztály érzékeny kárt szenvedjen. — Az egyes osztályok küzdelménél mindig e szempont szolgáljon irányadóul.

Minden osztálynak, hogy a benne rejlő erő kapitálist teljes mértékben kiforrasztassa, szüksége van olyan módszerre, amelyen belül haladva ezen célt elérhesse.

Minden osztály folyamának meg kell lennie a maga sajátos medrének, mely külön-külön van bár, de egyhelyben kell, hogy egyesüljön: a nemzet egyetemes medrébe.

És ez a meder pedig, melyen belül egy osztály feladatainak és hivatásának törekszik megfelelni, — képezi az illető osztály organikus szervezetét.

Az iparnak feltétlenül meg kell adni, hogy organuma: önálló mederben legyen megalkotva.

Legyenek bármennyire összeillők egymással egyes pontokon az ipar és kereskedelem érdekei — mivel annak ellenére a két nagy gazdasági osztályt nem egyesíthetjük egy kalap alá, egy szervezetben.

Az iparnak is, meg a kereskedelemnek is meg van a maga sajátos természetes mibenléte, mely egy mederben nem bontakozhat ki teljes valójában. Ezen természetes lényeg megköveteli úgy az ipari, mint a kereskedelmi létnek megfelelő sajátos feltételeit.

Hét éve, hogy e vármegye őrszemei vagyunk s magának Fogarasmegyének önálló kereskedelme és iparkamarája nincs is, épen úgy mint nincs kir. törvényszéke,

T Á R C A

A vadonban.

Szép nyári délután naplemente tájban
Sétára indultam az ublyai határban.
Nem virányos sikra, madárdalos rétre
Olyan ott alig van, ha akad, — elvéve.
Magas hegyek közé komor völgykatlanba
Vezetett az uton bükkfák árnyékába.
Ödöngő sétáló vajmi ritka dolog
Hol az ublyai patak sziklák között oszobog.

Körül-köre csörög ezüst locsogással
Majd vizesét képez harsogó zugással,
Melyen színes pisztráng erőlködve uszik,
Mig föl juthat rajta nehányszor lebukik.
Ez a regényes völgy volt a kedvenc helyem
Gyakran pihenhettem gondtól terhes fejem,
A hűvös vizparton moha puha ágyban,
Lent a tiszta habok muzsikáltak lágyan

Van egy kicsiny sziget a víz közepében
Szögletes sziklából alkotva keményen
Olyan benyomást kelt mint egy tündér grotta,
Lehet, hogy valaha pajkos tündér hordta.
Kövei között moha, — ott hol föld van partján
Terjeszti leveleit széles vizipáfrány,
A páfrányok alatt néhány vörös gomba
Vájtja vastag szárát a földes homokba.

Itt a patakparton mohaszőnyeg selymében

Félig csukott szemmel sokszor heverészttem.
Madár nem röpdösött, méh soh'sem döngicsélt
A csendet keresni tán mindakettő félt,
De akkor délután naplemente tájban
Édes zene csengett a sziget aljában.
Ép midőn pilláimra álom szállott volna,
Lettem figyelmessé a muzsikaszóra.

Lezáruló szemeim kissé felnyitottam,
Azon a mit láttam nagyon csodálkoztam
Egy nagy páfránylevél sötétzöld tetején
Habföhér tündérke hintázott könnyedén.
Átlátszó fátyolos ezüstös ruhája —
Parányi kis térdén nyugodott hárfája
Melyen piciny ujjai fürgén játszadoztak,
A bájos akkordok oly szépen hangzottak.

Minden egyes hangját tündér zenéjének
Kisérté csendesen elbájuló ének,
Melyhez az ütemet óh csodák csodája
Szolgáltatta szépen a patak moraja.

Fenséges természet számtalan rejtelve
Hozzad nem juthat el közönséges elme
Titkos fátylod leplet soha föl nem hajtja,
Ihletet percében csak költő láthajtja.

Bicsérdy Béla.

Gerincvándorlás a fogarasi havasokban.

Irta: Ruzitska Béla dr.

Természeti kiucsekben oly felette gaz-

dag, szép Erdélyünk leghatalmasabb és legmagasabb hegységét: a Fogarasi Havasokat kívánta lelkes, kitartó és minden nehézséggel bátran szembeszálló kis turistatársaságunk¹ az idején meglátogatni. Már a téli hónapokban felébredt bennünk az a vágy, hogy hazánknek magasságra nézve a Tatra után következő e leghatalmasabb hegyvonulatát alaposan bejárjuk, egész óriási tömegén végigmenjünk. Miután a múlt nyáron a Déli-Kárpátok másik, nyugati részét: a Retyezát hegységet és a Szebeni-havasokat látogattuk meg² és e hegyeken egész Nagyszombatig végigjöttünk, most e vonulat további keleti folytatását óhajtottuk megismerni. Így fugamozott meg bennünk a Fogarasi havasok vonulatán megeendő gerincvándorlás eszméje³. A nyár és a szünidő közeledtével a szebeni Kárpátgyűlés elnökével, Dr. Lindner Gusztáv nyug. egyetemi tanár és országgyűlési képviselővel, a terv kivitele érdekében levelezésbe bocsátkozván, tőle biztató felvilágosítást, utmutatást, tájékozást kaptam; ő volt szíves megbízható vezető alkalmazásáról is gondoskodni. Erre az egy hétig tartó, nagy

¹ E társaság 5 tagból állott, u. m. K. Fodor János, Theil Frigyes, Virágháty Gyula, Ruzitska Béláné és e sorok írójából.

² E kirándulás leírását lásd: Erdély 1907. évfolyam 9—12. számában.

³ Előző évben Szádeczky Lajos dr. elnök urunk is indítványozta a gerincvándorlás megtartását de akkor érdeklődés hiánya miatt a terv megmaradt.

Szerk.

pénzügyigazgatósága sem, mindezekben Brassó prezidiál, az intézi Fogarasmegye e körökben tartozó szakügyeit.

Igaz az, hogy: „közös lónak turós a háta” nem jó az ilyen kétlakóság sem. Fődolog tehát az, hogy legyen Fogarasvármegyének is külön kereskedelmi és külön ipar kamarája s nem együtt, mert az iparosság alsófoku organumai mellé szükség van középfoku organumára különálló iparkamarára, hogy ezt az iparosság eszméiért folytatandó további küzdelemhez mintegy lélekzetet vegyen.

A mai ipar és kereskedelmi kamarákban az ipar érdeke nem juthat teljességben kifejezésre. Majdnem mindenütt a kereskedő osztály vezérferfi szerepelnek.

Igy Brassóban is, kiknek természetesen első törekvésük aztán a kereskedelmi érdekek védelme, még akkor is, ha ez az ipari érdekek rovására történik.

Ez egyik oka az iparosok, különösen a kisiparosok köréből ismételt felhangzó ama kívánságunk, hogy a kereskedelmi és iparkamarákat ketté kell választani: külön kereskedelmi és külön iparkamarákra.

Ez a kívánság annál jogosultabb, mert az állami kereskedelmi kormányzatában is, a kereskedelmi és iparkamarák véleményeit védeni figyelembe, ezen véleményük alapján sokszor a legméltányosabb ipar követelmények sem érvényesülnek.

Teljesen elérkezett az idő arra, hogy a kereskedelmi és iparkamarák mai tehetetlen rendszerével beszámoljunk, mert a kisipar a hiányzó erősebb érdekképviselet erősebb védelem hiányában mihamarább befejezi utját a végpusztulás lejtőjén.

A mai kamarai rendszerben pedig nem találja meg azt a védő gondoskodást, amely azt lábra állíthatná.

H—y Gy—a.

Fogaras tűzoltósága.

E lap 28-ik számának vezetőcikke Fogaras tűzrendészetével és a tűzoltással foglalkozván, — ha már szülővárosomat mint aktív munkása nem szolgálhatom, — t. szerkesztő ur szives engedelmével legalább ez uton kívánok a szóbanforgó ügyben utmutatásaimmal s észrevételeimmal közreműködni, némileg a távolból is szolgálni.

Tagadhatatlan, hogy a tűzoltók nélkül Fogaras nem lehet egész város és azért a tűzoltóságot a lehető legrövidebb idő alatt szervezni kell. Szervezni kell annál is inkább, mert tűzrendészet szempontjából mindazon hiányok és bajok, amelyekre a t. szerkesztő ur multkori cikkében rámutatott, fennállanak s azoknak elhárítását oly nehézségek akadályozzák, amelyek legalább egy-két évtizedre terjedő lankadatlan, lelkiismeretes, jóakaratu és sok aprólékos, de figyelmen kívül nem hagyható munkát kívánnak, tűzoltók nélkül pedig a város még a legrendezettebb viszonyok között sem maradhat.

Első teendő tehát minden esetre a tűzoltóság szervezése. Felszerelése meg van. Készen állanak a fecskendők s hozzá még elég jókarban. Szívó- és nyomótömlőkészlete kellő mennyiségű. Létrák, balták, csákányok, lámpák, szerkocsi stb., szóval a legszükségesebb eszközökben hiány nincs. Hogy ezek kiegészítésére még kellene valami, az is bizonyos; ilyenek például egy tömlőmotta, 2—3 mentőponyva és mentőzsák.

Szükséges volna a fecskendőknek átalakítása lóvakkal való vontatásra, mert eddig is tűz- esetek alkalmával a kése delmes oltásnak a fecskendők nehézkes szállítása volt az oka, egyrészt azért, mert a fecskendőke' emberi erővel csak igen nehezen és nagyon lassan lehet szállítani, másfelől pedig, mert tűzvész alkalmával a tűzoltóknak — kivéve azokat, akik a városháza udvarán levő szertárhoz közel laknak — mind a tűz helyére kell gyülekezniök és a fecskendőket szállító 4—5 ember segítségére, a vontatásban való felváltására a közönség köréből senki sem kapható.

A most említett visszás állapotot, ha a fecskendők lóval való vontatásra átalakítatnak, akkép lehetne megszüntetni, hogy a régi jó szokás szerint a ménesuradalom igazgatósága egy—két pár igás lovat bocsátana a tűzoltóság rendelkezésére. Megtehetné némelykor ugyanezt a városháza mellett levő malom bérlője is.

Hogy Fogarasnak ez idő szerint nincs szervezett tűzoltósága, annak oka: a széthuzás. Érthetetlen, de tény, hogy az intelligens és a tűzoltáshoz értő elemek távol tartják magukat a polgároktól, az iparosoktól, akik szakértelemmel kevésbbé, de annál kitartóbb testierővel bírnak. Az 1870-es években s még az 1880-asokban is tűzoltók soraiban láttuk a néhai alispánt Kapocsányit, a néhai Jankovich Béliát, a néhai Náthán Jakabot, több tanítót és tisztviselőt. Ma ilyen tagoknak hire-hamva sincs. Pedig ha meggondoljuk, nagyon szép cseleke-

és nehéz ut utolsó határidejét augusztus hó első napjaiban megállapítottuk. — Magas hegyi, igazi havasi, alpesi turára felkészülten, hátizsákokkal, hordozható könnyű turistaszattal, takarókkal, erős vastagtalpu szeges cipőkkel, hosszú turistabotokkal és 5—6 napra való étellemmel felszerelve augusztus hó 2-án este 8 óra 45 perckor Kolozsvárról Nagyszeben felé indultunk. Az idő nem volt éppen biztató, mert egyre változó, felhős időjárás uralkodott, de mi a szerencsében bizva, az előre megállapított napon pontosan utra keltünk.

Augusztus 3.

Hajnali 5 óra előtt Szebenbe értünk, honnan félóra várakozás után, Fogaras felé tovább indultunk. Rövid félóra múlva már a hegyek közé, a szép fekvésű Talmács községhez érünk, melyet a vasút félkörben körüljár, azután elszökülő völgyben a Cibin folyó mentén, gyors hajtással a széles terjedelmes Olt-völgybe vezet le, s a folyót Olthid állomásnál nagy vashiddal hidalja át. Innen pompás kilátás nyílik a vöröstoronyi szoros északi bejáratára, melynek magas hegyek övezte mély és szűk völgyébe az eddig keletnyugati irányban folyó bővizű Olt folyó hirtelen kanyarodóval letér és abban déli irányban eltűnve, Románia felé hazánkából kifolyik. Az itt elágazó vasut egyik vonala e folyó mentén a vöröstoronyi szorosba és onnan Romániába vezet. Mi azonban nem arra, ha-

nem az Olt mentén fölfelé, észak-keleti irányban a fogarasi vonalon, Felek községig utaztunk. Ide reggeli 6 órakor érkezünk meg és a vasuti állomáson előre felfogadott, reánk várakozó vezetőnkkel: Roth János feleki lakóssal találkoztunk. A megrendelt szekerek is itt vannak már és ezeken először vezetőnk házához hajtattunk, hol két turistatársunkkal, kik egy nappal előbb indultak el hazulról, hogy a verestoronyi határrendőrségnél mindnyájunk számára 8 napra érvényes határátelési engedélyt szerezzenek, összetalálkoztunk. Erre megreggeliztünk. Ezután nagy mennyiségű és sok darabból álló podgyászunk könnyebb elszállítása végett, vezetőnk utján öt teherhordót fogadtunk. Mire ezek mind megérkeztek, valamint a most már 11 emberre felszaporodott tekintélyes számú karaván minden előkészületét bevégezte, a szekereken elhelyezkedett, csaknem 8 órára járt az idő. Felek községéből mezei utakon Felsőporumbák felé igyekeztünk és eközben az Olt völgye gazdag szántóföldjein mindenütt szorgos munkálkodást észleltünk.

A széles, csak 400 méter tengerszin feletti magasságban fekvő Olt völgyből gyönyörű kilátás nyílik a déli irányban, egészen közel feltűnő hatalmas fogarasi havasok láncolatára. Az ég még borús, de a felhők magasán járnak, szakadozni kezdenek, és az előretolt helyzetben levő Szurul széles hegyháta már egész terjedelmében látható:

a tovább délre fekvő többi hegységek óriásokon még sűrű, gomolygó felhőtakaró fekszik, de a róluk északi irányban levezető, az Olt síkságába hirtelen leereszkedő közeli meredek völgyekbe már egészen szabad kilátás nyílik. Ott benn, e völgyek mélyén és oldalain terjedelmes erdők, azok fölött pedig kopár szirtes, meredek magaslatok látszanak, melyek a csucok felé vezetnek.

Felsőporumbák falun áthaladva, déli irányba kanyarodtunk és most egyenesen a hegyek lábának, illetőleg az ezek közül előtörő egyik szűk völgy: a Riu-mare-nak nyílása felé tartunk. Az onnan kifolyó vizen átkelve, alacsonyabb dombsorra hágunk fel, és most az egyre kövesebb, meredekebb és rosszabb uton, előbb a Riu mare patak egy mellékvölgyébe: a Porumbácel völgyébe hajtattunk, hol fiatal lomberdő közepette, a romban heverő, felhagyott üveghuta házait, illetőleg egy erdőőr lakását elérjük. Itt a kocsit teljesen megszűnik és tovább már csak lóháton, vagy gyalog lehet menni, ezért kocsijainkat kifizettük és hazabocsájtottuk. Már d. e. 10 óra van, rövid villásreggelit tartunk és azután ujult erővel hosszú, fárasztó de páratlan élvezeti miatt örökké emlékezetben maradó nagy utunkra gyalog megindulunk.

(Folytatjuk.)

detre vállalkoznának akkor, amidőn sport — meg más egyletekben való részvétel mellett a tűzoltóegylet tagjaivá is belépnének, hogy a felebaráti szeretetet gyakorolják, hogy amidőn nem egy embernek s nem csupán a szegénynek, hanem a gazdagnak, sőt talán éppen az egész városnak is vagyonát, sokaknak további létét fenyegető pusztító elemek, a tűznek megfékezésére szentelnének egy kis időt és fáradságot.

Hogy a polgárok közül is ma alig egy nehányan tagjai a tűzoltóegyletnek, annak szintén van egy speciális oka: *a hiúság*. Ugyanis, ha valaki tagul belép, azt kívánja, hogy azonnal tisztí, vagy legalább is altisztí rangot adjanak neki, hogy rozettákat varrathasson a zubbony gallérjára és csak parancsokat osztogasson. Ha ezt nem kapja meg, már a legelső alkalommal *a távollétével tündököl* s ez addig tart, amíg a nevét a listából ki nem törlik.

Baj tehát az is, hogy mindenki tisztí rangra aspirál. De hiszen, hogy lehessen mindenki tisztí rangban, mikor a tűzoltóság 4 szakaszból áll u. m. mászó-, fecskendőkezelő-, vízszerező- és rendfentartók osztályából, amelyeknek — a két parancsnokot leszámítva — csak 8 tisztje és altisztje lehet összesen; többre egyáltalában nincs is szükség. Ezek is minden esetre nemcsak a legképzettebb, hanem egyszersmind a legpontosabb emberekből válogatandók, a pontosság kiismerésére pedig idő s evvel szolgálat szükséges. Ezt nem tudják, vagy nem akarják sokan megérteni. *A rangért duló kicsinyeskedést itt mindenkinek félre kell tennie, mert addig tisztességes számu és sikerrel működő tűzoltóegyletről szó sem lehet.*

Ami a tagok kiképzését illeti, az nem oly nehéz dolog, hogy azért mulhatalanul egy fővárosi szakembert kérjen a város. Jelenleg Perdi György és Sander Károly mint tűzoltói tanfolyamon már résztvett egyének el tudják végezni azt; meg aztán van az egyletnek a tűzoltás mesterségét elég terjedelmesen ismertető és illusztrációkkal is allátott vezérkönyve, amelyből művelt ember könnyen megszerezheti a szükséges tudást.

Továbbá minden nyáron rendeznek Budapesten tűzoltói tanfolyamot, amelyre egy-két intelligens és komolyan érdeklődő tagot az egyesület felvétethet államségély mellett; a segílyt pedig a város is megtoldhatná 50—50 vagy

100—100 koronával s három tanfolyamra két-két ember felmenne, az egylet jó hosszú időre el volna látva szak-képzett egyénekkal, akik az oktatást is elvégeznék.

Örtoronyra határozottan szükség van. Ez azonban oly költséges építkezés lenne, amely nem állana arányban sem a város, sem a lakosság anyagi viszonyaival. Mert ha örtornyot és laktanyát építünk, akkor állandóan (nappal és éjjel egész éven át) legalább is két-két embernek kellene ott felváltva örködni és e célból 10 fizetéses tázoltót kellene a város tartson egyenként 800—1000 korona évi fizetéssel, ami évenként 8000—10000 korona költséget jelentene. A laktanya és torony építése — keveset számítva — belekerülne 40.000—50.000 koronába s így a városnak 20—25 évig évi 12.000—14.000 korona kiadása lenne s a 20—25 év letelte után is fennmaradna még a tűzoltó-örök évi 8000—10.000 korona fizetése örökös teherként.

Az a modus vivendi, hogy örtoronyuk valamelyik templom tornya rendeztessék be s a városházával telefontal köttessék össze, még a legcélszerűbb volna, de az örködés ott is csak a május—októberi időszakban volna lehetséges, mert olyforma átalakítást, hogy télen is lehessen őrt állani ott, az egyházak bármelyikével is szinte kivihetetlennek képzelek. — Nyári időben inkább is van értelme az örök alkalmazásának mint télen, hiszen a tüzesetek is csak nyáron gyakoribbak ország-szerte (s ez alól Fogaras sem képez kivételt,) míg télen alig-alig fordulnak elő és ha előfordul is egy-egy eset, a hóval borított házak és gazdasági épületek fedelei ellentállanak a tűz gyors terjedésének addig, amíg a jól szervezett tűzoltók a lokalizálásra megérkeznek.

Még a tagok számát kívánom meghatározni. Nézetem szerint elég, ha az egylet 50—60 tagból áll, ennél többre nincs szükség; egy-egy osztályba (szakaszba) 12—15 ember jut, de aztán a tagok ne sajnálják azt a kis időt és fáradságot, amit gyakorlatokra kell fordítani, mert csak úgy érhetik el a sikeres működést.

Ezek után ismét azt mondhatom, hogy első és föltétlen a szervezkedés; vegyék az ügyet az arra hivatottak a kezükbe; kapacitáljanak mindenkit, aki arra alkalmas és biztosan siker fogja munkájukat koronázni.

Magam csak 2 évig állhattam a tűzoltóegylet élén s az is akkor volt, amidőn az egyleti élet a végét járta. A második évi működésem kizárólag az egylet belső ügyeinek a vezetésére szoritkozott, mert a saját személyes ügyeim engem más irányba kötöttek le és tehetetlenségre voltam kárhoytatva, különben már a tűzoltóegyletet más lelkesülő egyének érdeklődésének felkötésével s ismert szives jóakaratu támogatásával sikerült volna olyanná tenni, mint a minőnek lennie kellene és t. szerkesztő ur is kívánja.

K o l o z s v á r.

Szentgyörgyi József,
áll. isk. igazgató-tanító.

H I R E K.

Rablótámadás a fogarasi havasokban.

Tehetetlen a hatóság.

Párját ritkító vakmerőséggel, ugyszólván az egész falu szemeláttára kiozta meg és rabolta ki a fogarasi havasokban tanyázó, szervezett rablóbanda f. hó 20-án este 8 órakor Klein Dávid felsőárpási kereskedőt. A rablók álarc nélkül, romániai ruházatban, Balkán katonai ismétlő fegyverekkel rohanták meg a szerencsétlen házaspárt. A boltban jelen volt román embereket kilökdösték és pár pillanat alatt Kleinnét és Kleint bunksóval leütve, rabolni keztek. Kint az utcaán három rabló állt őrt, szünet nélkül lövöldözve és így kiabáltak: „mindenki menjen haza, akinek kedves az élete, veletek nincs bajunk, a zsidóval számolunk most.

Nyolc óratól 10 óráig tartott a háborunak is beillő ostromállapot. Több mint 200 lövést tettek, de csak a levegőbe, a lakosság elrémítése és távortartása miatt. Kleinnék mit sem sejtő tejhordó asszonyának karját lötték át, inkább véletlenül, míg a vadászfegyverrel Kleinnék segítségére futó Smedu György tanitót három tűz közé vették a kiállított örök és 21 lövést lehet a bátor tanító házafalában megolvasni, de szerencsére egy sem érte őt. A szomszéd kijött a kapuba és így szólt: „uram, drága marháim vannak a csürbe, meggyulad a szalmatető a sok lövéstől“ — „ne félj, feküdj le jó ember, ha meggyulad, megkapod az árát, nem veled van bajunk.“ És a lövöldözés tovább folyt. Odabent ezalatt a szerencsétlen házaspár vére festette pirosra a padlót.

Kleinnak három oldalbordája összetörve, két combján két mély késszurás, fején 8—10 cm. hosszú repedés, egész teste késvágásokkal és ütéstől eredő rettenetes sebekkel van tele. Kleinné feje betörve, ajka felhasítva, teste rémesen kék, mintha harapófóggal tépték volna. Holott a szerencsétlenek mindenüket odaadták, csupán kegyetlenségből kiozták tehát őket.

Novák János FOGARAS. **divatáru üzletében**

Gyapju és mosó-DELAIN, selyem batiszt, angol ruhavászon és ZEPHIREK nagy választékban vannak raktáron.

Elvittek 1810 kor. készpénz, 5000 koronás takarékkönyvet, széttéptek egy részvényt. Elvittek egy arany órát láncsal, egy karkötőt, egy pár fülbevalót, 4 arany gyűrűt, az egész dohánykészletet, turót, pálinkát, férfi kalapokat, bocskorokat, 15 darab nagy selyemkendőt, zsebkendőket és két fegyvert. A falu népe tehetetlenül áll, közel sem mertek menni, mert a vasvilla silány fegyver az ismétlődő puskával szemben és az egész faluban két fegyver van, egyiknek a tulajdonosa azonban háromszoros keresztűzből alig menekült meg.

A nép és a hatóság szinte tehetetlenül áll a jól szervezett rablóbandával szemben, amely a havas kősziklái között, szédítő mélység felett egyetlen, tenyérnyi keskenységű ösvényen, egyenként lépegetve egymásután, — közelíthető meg. Ilyen körülmények között a biztos helyen elrejtőzött rablócsapat egész századot lepuskázhat a keskeny ösvényről. Így a havasi juhászok és a falusi nép inkább szolgálatukra áll, mintbogy ellenük merne szegülni, vagy pláne elárulni őket, mert kegyetlenek és bosszuállók, ha valakit ellenségüknek tartanak, de jók a szegény néphez, ha segítségükre állanak. Nem is volt még rá eset, hogy közeli falusi embert vagy pláne turistát megtámadtak volna. Csakis a gazdag görög és zsidó kereskedők ellen támadnak fel, és akit egyszer célba vettek, — pusztulnia kell a vidékről.

A csendőrök a két órai lövöldözés után 5 perccel megjelentek a helyszínén, amikor a rablók már felpakolva a havas felé eltűntek. A nyomozás folyik. Kleinékat szerette a nép, általános a részvét irántuk.

— 6.

— **Forgalmi hír.** A Fogaras—brassói h. é. vasuton fennálló forgalmi akadályt annyira elhárították, hogy a személy és podgyászforgalom az egész vonalon az összes vonatokkal felvehető volt. Ósinka és Ujsinka állomások között a személyforgalmat egyelőre még átszállással, illetve áthordással tartják fenn.

— **Áthelyezés.** Ludvigh Emma fogarasi áll. polgári leányiskolai tanítónőt a vall. és közoktatásügyi miniszter a pozsonyi áll. polgári leányiskolához helyezte át. Fogaras társadalmát s a polgári leányiskolát nagy veszteség érte Ludvigh Emma áthelyeztetésével; ellenben ő pedig — azt hisszük örül, hogy nagy műveltsége megtalálta azt a lépcsőt, amely a „gradus ad maibrem“-hez vezet. Sok szerencsét, boldogságot kívánunk neki. — **Hajtmann Etelka** nagykarolyi áll. polgári leányiskolai rendes tanítónőt a vallás és közoktatásügyi miniszter a fogarasi áll. polgári leányiskolához hasonló minőségben áthelyezte.

— **Iskolai értesítés.** A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban az 1909/10. isk. évi beiratások a főgimnázium valamennyi osztályába már a tanév végén, még pedig f. évi június hó 30 án és július 1., 2., 3. napján d. e. 9—12 óráig, és szeptember 1., 2., 3. napjain eszközölhetők az igazgatósági irodában. Az ezen alkalommal beirt tanulók, kik felvételi és más, a tanulókról szedett illetékek fejében 12 K 10 fillért fizetnek, az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványikat, és megkapják a rendes beiratkozási igazolványt. A jövő iskola évelején szept. 4-éig bezárólag az osztályfőnöknél tartoznak személyesen jelentkezni, mit ha elmulasztának nemesak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett illetéket is elvesz-

tik. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs. A beírásnál a tanuló személyesen a szülő vagy gyám kíséretében tartozik jelentkezni. Az I. osztályba csak az a tanuló vehető fel, aki a 9-ik évet betöltötte 5—12 évnél nem idősebb. A felvételnél bemutatandók: a) a keresztlevél és illetőleg az 1905. okt. hava óta születésekre nézve a hiteles születési állami anyakönyvi kivonat; b) a népiskola 4 osztályáról, illetőleg II—VIII osztályba való fölvételről a megelőző osztályról szóló, legalább elégséges bizonyítvány; c) oltási, 12 éven túl az újraoltásról szóló orvosi bizonyítványt. Aki újraoltási bizonyítványt felmutatni nem tud, azt az 1909/10 isk. év elején az iskolaorvos kötelezően újra oltja. Azon tanuló, akinek az elemi iskola 4. osztályáról elvégzett igazoló bizonyítványa nincs, a 4 elemi osztály tananyagára kiterjedő sikeres vizsgálat alapján vehető fel az I. osztályba. A felvételi vizsgálat díja 20 korona, mely előre fizetendő. Fogaras, 1909. június 25. Az igazgatóság.

— **Meghívó.** A nádpatiki fürdőkezelőség 1909. évi július hó 25-én, vasárnap Anna-bált rendez, melyre a nagyközönséget tisztelettel meghívja. Beléptidij: Személyenkint 1 kor. Családjegy 2 for.

— **Szemétdomb az udvaron.** A Nádasdy utcában évek óta ott diszeleg a szemétdomb egyik ház udvarán s már többen jelentették lapunknak, hogy a büzös piszkot következtében az ott lakók gyermekei állandóan betegek. Jó volna, ha a hatóság kizárna oda s elvitelné onnan azt a piszkot, mert a szomszédok már tovább nem tűrhetik azt a büzös állapotot.

— **Vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Szebenmegye területéhez tartozó községben minden év március 19-én helypénzszedéssel egybekötött állatvásár tartassék, még pedig olyképen, hogy ha ezen nap vásár- vagy ünnepnapra esik, az esetre a vásár a következő napon, vagyis március 20-án tartandó meg.

— **Gerincvándorlás a fogarasi havasokon.** Augusztus 3-án lesz egy éve, hogy dr. Ruzitska Béla, feleségével és még négyen felmentek Felsőporumbákra a havasokba s mindenütt a csucsokon menve, Brassónál a Királykőnél jöttek le a gerincről. Erről a borzalmas expedícióról Ruzitska Béla dr. írt, melyet lapunk mai számában közlünk. Hanem ha olvassa az ember, hát a hajaszála az égnek áll, hogy mikén mentek keresztül 8 napon át 110 kilométer utat téve a bátor, edzett turisták.

— **A vitéz hadfi.** „Borban a bátorság!“ mondja a szokás-mondás! S e szavak igazságát kellemetlenül tapasztalják olyan helyeken, hol a szobacicusnak „baka“ az udvarlója. Csak a napokban történt, hogy az egyik fogarasi háziur családjával esti sétájáról haza térve, házának kapujában egy bakát látott ácsorogni s miután a dolog nem tett neki, felszólította távozásra. A vitéz hadfi azonban kissé tübbet talált bevenni a jóból, nem hogy távozott volna, hanem durván felett a háziurnak. Midőn erre följelentéssel fenyegették, bajonettet rántott ki. Szerencsére vele volt civil barátja elránceigálta és így nagyobb baj nélkül ért véget az idill.

— **Kóbor cigányok.** A kóbor cigányok vármegyénket újból elárasztják. A csendőrség mindent elkövet, hogy azokat a várme-

gyétől távol tartsa, de hasztalan, mert legtöbbször éppen ebből a megyéből van igazolványa kiállítva s innen ki nem űzhető. Napról-napra követnek el lopásokat. Most pl. Alsóúcsán az állomástól nem messze ütöttek tanyát s portyáztatnak jobbra-balra. A hatóság végre-valahára jól tenné, ha valamit tenne a cigánykérdés megoldása tekintetében. Sok megye szigorú rendeleteket hozott e tárgyban és ott mutatkozik is az üdvös rendeleteknek a hatása.

— **Kevés a II. oszt. kocsi.** Nemesak 1-én, hanem mostanában mindig sok utas van a Fogaras—szebenji vonaton s az elitközönség részére mindössze két II-od osztályu kocsi áll rendelkezésre, melyekbe mint a hering a tonnában össze vannak zsufolva ebben a nyári rekkenő hőségben. Így történt ez f. hó 17-én d. u. is. Több II-od osztályu kocsit kérünk az igentisztelt „MÁV“-tól.

— **A leleményes férj.** Paksy Győző nap-nap mellett — nem tekintve fiatal feleségét — az éjjeli tivornyázásokból mindig 1 és 2 órakor járt haza. A feleség türelmesen végig szenvedte a lumpolásokból származott kálváriát, de egyszer — megsokallván a dolgot — kifakadva kérdezte férjétől:

— Ugyan te Győző! az isten szerelméért, hol jársz minden éjjel?

Most is éjjel után egy óra! Mikor jössz már egyszer korábban haza?

Megszólal a férj flegmaticen:

— Egy óra! egye meg a fene hisz nem üthetem hozzá a nullát, hogy tiz legyen!

— **A jó barát.** Cserei Lukács fogarasi kocsislegényt jó barátja és kocsistársa meglopta még a múlt év folyamán; 25 korona értékű ruhaneműt elemelve tőle, megszökött. A lopott ruhákat Kányában lakó testvéréhez vitte. Az ottani csendőrség most feltalálta a tettest s a bíróságnak átadta.

— **Tolvaj oseléd.** Lázár Crizse besimbáki lakos a múlt hó folyamán szolgálatába fogadta Geromán Gligor sirosi csavargót. Pár nap mulva rá, a gazda távollétében, a tolvaj oseléd betörte az ablakot, azon bemászott s a szobában levő 19 kor. értékű ruhákat ellopva, megszökött.

— **Tolvaj szomszéd.** Gerbára Juon sirneai lakos f. hó 12-én elment hazulról. Ez alkalmat Mojsze Sztán arra használta fel, hogy a bezárt ajtót feltörte s a szobából több élelmicikket elemelt. Tettes beismerte, mire a bíróságnak feljelentették.

— **Hűtlen szolgál.** Krecsuly István háromszékmegyei csavargó Poda Nicolae ótöháni lakóshoz szegődött, de nem azért, hogy őt hűségesen szolgálja, hanem, hogy alkalom adtán meglophassa. E hó 5-én gazdája távollétét felhasználva 40 kor. 80 fill. értékű tárgyat elemelve, tovább ált. Nyomozzák.

— **Megtámadott leányok.** Ruffi Katalin és Renibard Mari fiatal leányok az országuton gyalogoltak. Szembe jött velük két ismeretlen legény. A leányok oda sem néztek, de a legények tolakodóan hozzájuk csatlakoztak és mindig követelőbbek lettek. Egyszerre az egyik legény vad erőszakkal megtámadta a fiatal leányt, mire az sikoltozva futásnak eredt. A két legény azonban elfogta a védtelen leányokat és már-már teljesen hatalmába kerítette, midőn végre emberek jöttek és az orvtámadók kerekét oldták. Most keresik őket.

— **Körözött szélhámos.** Egy magát Sándor János dr.-nak nevezett, állítólagos ref. pap és amerikai misszionárius, missziói célokra könyöradományokat gyűjt a városban. Bizonyítványokat mutatog, amelyek azonban mind hamisítva vannak. Felhívjuk a hatóság figyelmét, ha ilyen nevű egyén kilincsel lakásaikon, lökjék egyszerűen ki s jelentsék föl a hatóságnak.

— **Kereskedelemügyi m. kir. miniszter** urnak a közös külügyminiszter ur kérése alapján kelt rendelete folytán felhívom az összes hazai cégeket, hogy a konsuli hivatalokhoz kereskedelmi ügyekben intézendő tudakozódásoknál a válasz bérmentesítésére ezentul ne belföldi levélbélyegeket mellékeljenek, melyek külföldön csak nehezen értékesíthetők, hanem e célra a római postakongresszuson életbe léptetett s az m. kir. postahivataloknál darabonként 28 filléért beszerezhető nemzetközi válaszdíjszelvényeket (Coupon, réquise international) használjanak. A válaszdíjszelvények a legtöbb európai, valamint igen sok tengerentúli államba való forgalomban is érvényesek. (Ez iránt különben tájékoztatást nyújt a Postai Tarifák és Postaüzleti szabályzatnak III. része) az egyetemes postaegyesülethez tartozó országok névjegyzéke. A közös külügyminiszter ur értesítése szerint e válaszdíjszelvények továbbá nem csak ily bérmentesítési célokra hanem kisebb összegeknek (költségmegtérítéseknek, konsuli illetékeknek stb.) a konsuli hivatalhoz való jutására is felhasználhatók. Ez alkalommal a hazai cégek figyelmét arra is felkívánom hívni, hogy a konsuli hivatalhoz intézendő irataikat helyesen bérmentesítsék, nehogy e hivataloknak büntetési pótkiadásokat okozzanak, melyekre azoknak nincs fedezetük. — Kolozsvár, 1909. június hó 28-án. Az igazgatóság.

— **Érdekes régi könyv.** Érdekes régi könyvnek jutottunk nyomára a napokban, melynek írója százkilencvennyolc évvel ezelőtt élt Fogarason: felsőcsernátonyi Bod Péter aki 1742-ben született szegény szülőktől s gróf Bethlen Kata támogatásával — kinek udvari papja volt. — 1740-ben kiment Hollandiába a leydeni egyetemre. Nagyon képzett lelkes magyar református lelkész volt. Hévízen is volt lelképásztor, majd 1749-ben a jövedelmező magyarigeni papságot fogadta el, ahol 1769-ig vagyis haláláig lelkészkedett. Halhatatlan érdemeket szerzett magának. „A magyar Athenász”, melyet „Uj magyar Athenász” címen Kálmán Farkas gyomai ref. lelkész, az új zsoltárok szerint Molnár Albertje folytatott utána. E régi könyv címe a: „Kösziklén épült ház ostroma” mely kiadóban hever s az irodalomtörténetek sem említik egy szóval sem. Ezt a könyvet Bethlen Katának ajánlva 1738-ban írta: Nagyenyeden. A munka 10 részből áll s előszava Bethlen Katának szól. Ebben a könyvben „a magyarországi protestáns eklézsiák nyomorgatását a protestáns papoknak Pozsonyba való citálását, halálra szentenciáztatását, betömlőcöztesét, gályára való hurcoltatását, s onnan csudálatosan való kiszabadulását”, stb. adja elő jó magyarsággal s lelki magyar érzéssel. Ez a munka Fogarast is közelebbről érdekli, mivel írója kiváló férfi volt, itt lakott a várban százkilencvennyolc évvel ezelőtt.

— **Lopás.** Fundatiu János, Moecsen már régóta lopásból él. Éjnek idején a szomszéd községek lakóinak udvaraiból összeviszta lopkod mindent. A lopást olyan ügyesen vitte véghez, hogy azt senki észre nem vette, de f. hó 12-én mégis gyanuba jött, a melynek alapján nála házkutatást tartottak és sok mindent találtak a padlásán. Kiderült, hogy különböző helyeken 33 lopást követett el 680 kor. értékben. Feljelentették.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THIERFELD DÁVID.

Hirdetések.

Eladó. Különbféle bútor eladó. — Olt-utca 17. szám alatt.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik: FRIED ELEK fodrász-üzletébe.

Kiadó nagyon tiszta, csinosan bútorozott szoba és előszoba: Dr. HOCHMANN házában.

Ideál bélyegző párna. A bélyegzés azonnal szárad. Nem piszkol s le nem mosható. Egyedüli elárúsító: **THIERFELD DÁVID.**

Sz. 220—909. lelk. hiv.

Másolat.

Hirdetmény.

A fogarasi esperesi kerületben levő Galac egyházközség vállalatba adja — nyilvános árlejtő árverezés útján — a gör. kel. román iskola építését.

A szóbeli vagy zárt írásbeli ajánlatokkal árverezés folyó 1909. évi augusztus hó 1-én (vasárnap) d. u. 2 órakor a galaci gör. kel. régi iskola kelyiségében fog megtartatni.

Az egyházmegyei consistorium által 1906. évi július hó 29-én 6842. sz. alatt jóváhagyott alaprajz és költségű előirányzat továbbá az árverés többi feltételei a galaci gör. kel. egyházközség lelkési hivatalának irodájában bármikor megtekinthetők.

A kikiáltási ár 13461 K 67 f, melynek tíz százaléka bánatpénzben az árverés megkezdése előtt az egyházközségi gondnokság kezéhez leteendő. A zárt ajánlatok szintén 10% bánatpénzzel együtt az árverési nap déli 12 óráig — legkésőbb — benyújtandók. Az egyházközség képviselőtestületének jogában áll a három kevesebb ajánlattevő közül a legnagyobb biztosítékot garantáló választani.

Galac, 1909. évi július hó 18-án.

Az egyházközségi képviselő testület nevében: Aron Miklós, s. k. Pácalá Traján, s. k. lelkész — elnök.

(P. H.)

Sz. 862—909. Láttá!

A fogarasi gör. kel. esperesi hivatal:

Borzea Miklós s. k. esperes.

(P. H.)

2782—909. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

A „Voileana” vojiai takarékpénztár végrehajtónak Serb György ludisori lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 230 K tőkekövetelés és ennek 1908. évi október hó 26. napjától járó 6% kamatai 47 K 70 f már megállapított, valamint jelenlegi 22 K 30 f és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíró) területén levő Ludisor község határában fekvő a ludisori 14. sz. tjkvben végrehajtást szenvedő nevében álló A †

34, 35	hrs. egész ingatlanra	394 K.
855	"	27 "
1250	"	09 "
1975	"	63 "
2234	"	34 "
2250	"	37 "
2278	"	15 "
2297	"	28 "
2299	"	55 "
2640	"	40 "
2790	"	12 "
3030, 3033	"	55 "
3591	"	56 "
3775	"	07 "
3938	"	08 "
4289	"	09 "
4779	"	55 "
3007/1, 3008/1	"	121 "
2648/1	"	21 "

kikiáltási árban, és pedig özv. Szirb Illésné szül. Bica Rafra helyszíneléskor telekkönyvezett élethossziglani haszonélvezeti jogának fentartása mellett;

továbbá a ludisori 14. sz. tjkvből időközben a terhek egyetemleges átvitelével lejegyzett és a ludisori 653. sz. tjkvbe felvett Sinea Jakab (neje Streza Georgina) javára átjegyzett A † 2244, 2247 hrsz. a. egész ingatlanra 27 korona;

továbbá a ludisori 181. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevében B. 3. sorsz. a. felvett A † 3544, 3545 hrsz. a. (1/2 ed) ingatlanjuttalokra 9 K;

végül az u. ott 479. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevére B. 1. sorsz. a. felvett A † 2636. hrsz. a. (1/2 ed) ingatlanjuttalokra 19 K ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására ha táridőül 1909. jul. 26-ik napjának d. e. 9 órája Ludisor község házához tüzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1909. évi május hó 3-án.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Dr. Harmath,
kir. járásbíró.

Sz. 212—909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1909. évi 3238. polg. számú végzése következtében dr. Serbán Miklós fogarasi ügyvéd által képviselt „Armonia” nagysinki takarékpénztár r.-t. javára 60 K s jár. erejéig 1909. évi június hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 drb. csikó és 3 drb. bival nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagysinki kir. járásbíró 1909-ik évi V. 65/2. számú végzése folytán 60 K tőkekövetelés, ennek 1908. évi december hó 10. napjától járó 6% kamatai, s eddig összesen 34 K 85 f-ben biróilag már megállapított költségek erejéig, Nagysinken a község házában leendő megtartására 1909. évi július hó 30-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagysink, 1909. július hó 15-én.

Szentpétery Béla,
kir. bir. végrehajtó.

2359—909. tlkvi szám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Dr. Vasu Octávián fogarasi ügyvéd végrehajtónak Pica Mihály Todor reusori lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 20 K váltó-tőkekövetelés és ennek 1907. évi november hó 26-ik napjától járó 6% kamatai 22 K 50 f már megállapított, valamint jelenlegi 19 K 30 f és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíró) területén levő Reusor község határában fekvő a reusori 152. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevében álló A † 269. hrsz. a. egész ingatlanra 85 K, 1436/2. hrsz. a. egész ingatlanra 18 K, 2177. hrsz. a. egész ingatlanra 61 K kikiáltási árban elrendeltetik és pedig a 2075—901. tlkvi sz. C. 1. sorsz. a. özv. Pica Mária szül. Rosca javára bekebelezett 1/5-öd részbeli élethossziglani haszonélvezeti jog fentartása mellett;

továbbá az u. ott 220. sz. tjkvben végrehajtást szenvedett nevében álló A †

21, 22/1	hrs. a. egész ing.	332 K
197/2, 198/2	" " " "	17 "
361	" " " "	65 "
476	" " " "	41 "
987/1	" " " "	10 "
547/1	" " " "	41 "
912/2	" " " "	17 "
1041	" " " "	123 "
2001/1	" " " "	23 "
2309	" " " "	61 "
2380	" " " "	75 "
2402	" " " "	48 "
2589	" " " "	13 "
2690	" " " "	10 "
2765	" " " "	9 "
3160	" " " "	12 "
3237	" " " "	45 "
3302	" " " "	54 "

ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és pedig az 1237—900. tkvi sz. a. Roska N. szül. Roska javára bekebelezett 1/2-ed részbeli élethossziglani haszonélvezeti jog, valamint az A.† 361. hrsz. a. ingatlanra 4056/907. tkvi sz. a. B. 14. sorsz. a. Fogaras-brassói h. é. vasut javára feljegyzett kisajátítási jog épségben tartása mellett.

Az árverés megtartására határidőül **1909. július 28. napjának d. e. 9 órája** Reusor község-házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1909. évi április 30.

A kir. telekkönyvi hatóság.

Dr. Harmath,
kir. járásbíró.

Sz. 2783—909. tkv.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Voileana” takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Mészáros Miklós, Dátos György és Lázear Mózsa végrehajtást szenvedők elleni 665 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíró) területén Netót község határában fekvő a netóti 17. sz. tjkvben A.† a. felvett fekvőkből Mészáros Miklós B. 2. a. jutalékára és pedig az A.† 25, 26 hrsz.-ből jutalékra 191 K. 786 " " " " 3 K 50 f. 1078 " " " " 6 K. 1505 " " " " 10 " 1639/23 " " " " 1 " 1639/149 " " " " 2 " 1800/3 " " " " 6 " 1995 " " " " 5 " 2202/23 " " " " 2 K 50 f. 2202/165 " " " " 1 K 50 f. 2202/315 " " " " 50 f. 2310 " " " " 2 K 50 f. 2685 " " " " 2 K. 2938 " " " " 3 " 3103 " " " " 1 K 50 f. 3104 " " " " 2 K. 3602 " " " " 9 "

kikiáltási árban és pedig a Mészáros György a Tódoré és neje Zimboriánu Mária javára C. 6—7 sorsz. a. bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával azonban oly módon, hogy amennyiben a fenti jutalékok árverési vételára az előző tehertételek fedezetére szükséges körülbelül 250 koronát meg nem üti a megtartott árverés hatálytalanná válik és jutalékok nyomban megtartandó újabb árverésen a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül adatnak el;

II. a netóti 216 sz. tjkvben A.† a. felvett fekvőkből Dátos György B. 3. a. jutalékára, és pedig az 1058/2, 1059. hrsz. fekvőkből jutalékra 28 K 50 fillér kikiáltási árban;

III. a netóti 49. sz. tjkvben A.† a. felvett fekvőkből Lázear Mózsa A. 1. a. jutalékára és pedig az A.†

82, 83	hrs. jutalékra	215 K
93/2	" " " "	7 "
372/2	" " " "	3 "
523/2	" " " "	5 K 50 f.
713/2	" " " "	5 K 50 f.
890/2	" " " "	2 K
943	" " " "	50 f.
1028/4, 1029/1	" " " "	16 K 50 f.
1243	" " " "	18 K
1435/2	" " " "	5 K 50 f.
1465	" " " "	16 K 50 f.
1468/2	" " " "	8 K
1499/2	" " " "	13 "
1639/55	" " " "	50 f.
1735	" " " "	4 K 50 f.
1800/49	" " " "	6 K
1832/137	" " " "	2 K 50 f.
1853/1	" " " "	21 K 50 f.
1923	" " " "	7 K
2039/1	" " " "	4 "
2202/68	" " " "	1 K 50 f.
2202/357	" " " "	50 f.
2202/207	" " " "	1 K 50 f.
2424/3	" " " "	1 K
2243/1	" " " "	4 K
1695	" " " "	3 K
2713	" " " "	9 K
3221	" " " "	6 "
3525	" " " "	9 K 50 f.
3554/2	" " " "	1 K 50 f.

kikiáltási árban és azzal, hogy ezen jutalékok a kikiáltási ár kétharmadán alul el nem adhatók és hogy vevő köteles a bánatpénzt az ígért összeg 10%-a erejéig kiegészíteni az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1909. évi augusztus 10-ik napján d. e. 9 órakor** Netót község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1909. április 29-én.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Dr. Harmath,
kir. járásbíró.

M. kir. honv. áll. parancsnokság Fogarason.

Sz. 91—201. h. á. p. 1909.

Hirdetmény!

A helybeli állomáson elhelyezett honvéd csapatok részére 1909. évi szeptember hó 1-től 1910. évi augusztus hó végéig terjedő időre szükséges széna és alomszalma biztosítása céljából folyó évi július hó 26-án délelőtt 9 órakor a honvéd állomás parancsnokság (honvéd laktanya) irodájában bizalmas tárgyalás fog tartatni, melyre az érdeklődő és vállalkozó-képes kereskedők, illetve termelők meghívotnak. Közelebbi felvilágosítások említett irodában nyerhetők.

M. kir. honvéd állomás
parancsnokság.

Corpus Juris

milleniumi kiadás

28 kötetben, teljes jó állapotban, mely között 1 darab VERBÓCZY Hármaskönyve, 1 darab Erdélyi törvények is foglaltatnak, részletfizetés mellett esetleg készpénzért jutányos áron eladó. — Tájékozást e lap kiadóhivatalában kapni, hol a mű megtekinthető.

„BREDOL“

(Törv. védve)

! LÉGYFOGÓ UJDONSÁG !

1 darab fogóalvánnyal és tálcával csak 24 fill.

Kapható: Thierfeld Dávid
könyvkereskedésében.

Amortizációs tisztvis. kölesön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt

Az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősege“

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

➔ Válaszbélyeg csatolandó. ➔

Valódi külföldi bélyegek

érkeztek és nagy választékban kaphatók:

Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

Cimfestészet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy Fogarason, Hidutca 46 sz. alatt

Cimfestészeti műtermet

nyitottam. Készítek mindenféle műszaki cimfestészeti munkákat, a legjutányosabb árak mellett: u. m. igen csinos, izléses kivitelű cég- és címtáblákat, mindennemű cimereket, színházi díszlet-festészetet, zászló feliratokat, mindennemű aranyozásokat, diszmű és üvegtábla festészetet, templom festészetet, emléklapokat és képeket, — egyszerű és művészi kivitelben.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve, maradok hazafias tisztelettel:

Rigly János,
műszaki cimfestő.

:: Kotta ::
ujdonságok!
Feltűnő olcsóság!

A legszebb 101 magyar népdal
3 K helyett . . . K 1.90

Blaháné dalai 102 magyar népdal
3 K helyett . . . K 1.90

Most jelent meg:

Fráter Loránd legkedveltebb
dalai, zsebkiadás . . . K 2.—

Legkedveltebb Cabaret dalok,
zsebkiadás K 2.—

Operette album, tartalmazza a
legújabb operettek dalait
zsebkiadás K 2.—

Kuruc nóták, zsebkiad. K 2.—

Vidám dalok gyűjteménye, zsebk-
kiadás K 2.—

Ezekon kívül a legújabb operettek és
operák dalai mind raktáron vannak.

Nagy raktár Gerő-féle 20 filléres kollakban.

Thierfeld D.
könyvkereskedése.

MAYER
GÉPGYÁR

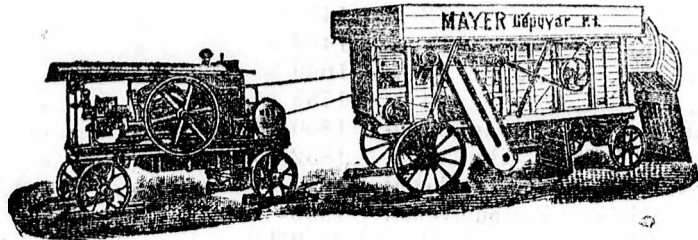
vas- és fémöntőde
részvénytársaság
SZOMBATHELY
: BUDAPEST. :

VI. KER. VÁCZI-KÖRUT 61. SZÁM.

:: Legrégibb ::
hazai gépgyár!

Motorgyár

Alapítva 1850 évben.

Benzin- és szivógázmotorok gyára.

MALOMÉPÍTÉSZET. VIZIMALOM-BERENDEZÉSEK.

Benzin-cséplőkészletek 3 lóerejtől — 16 lóerőig. Benzin stabil motorok
1—100 HP-ig. Szivógázmotorok 6—120 HP-ig, faszén, koks és antracit
tüzelésre berendezve, szerelve és üzembe átadva.

Olajgyártási gépek, borsajtók és mindennemű mezőgazdasági gépek gyára.

— Kedvező árak és fizetési feltételek. —
— Árjegyzék ingyen! — Képviselek kerestetnek!

Törv. Bonyilvántartási könyvek

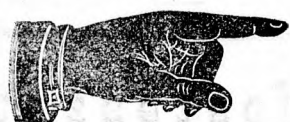
vékony 1 kor. 30 fillérért és vastag 2 kor.
20 fillérért (3 nyelvben: magyar, német és
román)

THIERFELD DÁVID

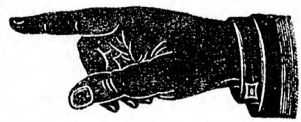
... könyvkereskedésében kapható. ...

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges
állapotha szenved, kérjen iratot, ingyen
és bérmentve kapható a **szabd. hatygyógyszertár** által **Majna Frankfurt.**

Ia. tűzifa-ra

megrendelések szeptember hó 15-től kezdődő szállítással elfogadtatnak a következő cégeknél:

Thierfeld Dávid, Fleissig Jakab, Ehrenwald Mór és Neumann Izsák.

Szeptember 15-ig tűzifát csak faterlepen árusítok mázsánként is.

— Széna behordáshoz vendégradak. —

Épületfak és hajópallók, valamint minden a faterlekezéshez tartozó anyagok legjutányosabban és kitűnő
minőségben nálam kaphatók.

Domány Artur, faterlekesedő.

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

: csak BOHN-féle :

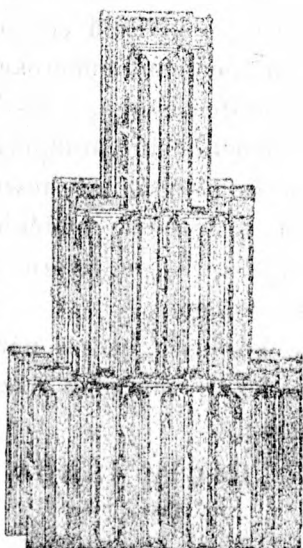
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson
vissza más silány minőségű cserepet, mert

: csak a BOHN-féle :

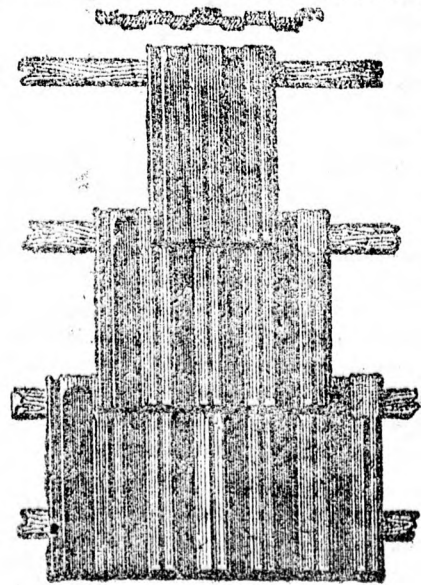
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

— Tessék mintát és árjegyzéket kérni! —

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

Bohn kikindai cserepe.

Bohn zombolyai cserepe.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.